

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

III. Vtrum S. Trinitatis Personas substantia differre opinatus sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A tueri. X. Patrum multorum suffragio gaudet. XI. Recte cum de Filij & Spiritus sancti dignitate sensisse Patres nonnulli testantur. XII. Platonici deliriis orthodoxam doctrinam obliuavit. XIII. Vtrum Patrem primarium rerum conditorem, Filium uero secundarium & Patris ministram crediderit. XIV. Vetustiorum aliquot Patrum consensu subleuatur. XV. Quo sensu Filium dixerit non esse absolute bonum, XVI. & non esse absolute ueritatem. XVII. Vtrum aqua sit multorum criminatio, Origenem dixisse querentium Patrem à Filio, Filium à Spiritu sancto uideri non posse, XVIII. quam ab eo depellere conatur Rufinus. XIX. Vtrum Filij cognitionem cognitione Patris, Spiritus sancti cognitionem cognitione Filij inferiorem dixerit, XX. quod aliquando uidetur negasse. XXI. Vtrum Filium & Spiritum sanctum existimauerit esse creatos, XXII. ut uulgo fertur. XXIII. Plurima culpa huic eleuanda proponuntur. XXIV. Aperitur genuina Origenis sententia. XXV. Patres aliquot assensientes habet. XXVI. Quo sensu dixerit duo Seraphimos Isaia c. 6. v. 2. esse Christum, & Spiritum sanctum. XXVII. Crimini datur Origeni, quod dixerit Patrem rebus uniuersis, Filium ratione praeditis, Spiritum sanctum sanctis duntaxat praesse: XXVIII. sed defenditur. XXIX. Vtrum Filium non orandum esse pronuntiauerit. XXX. Vtrum finxerit sibi Spiritum sanctum genus humanum redimere non potuisse.

I. **E**X ijs religionis Christianae dogmatis quae ab Origene tractata sunt; tractata sunt autem pene uniuersa; nullum aequae commentis & opinionibus deformasse suis creditis & dictis est, ac illud quo sacrosanctae Trinitatis mysterium continetur. Nam & Filij substantiam uisus est à substantia Patris secernere; & Filium Patre, Spiritum sanctum Filio inferiorem ponere, adeo ut Pater à Filio, Filius à sancto Spiritu uideri nequitiam possit, atque ita dignitatis & excellentiae gradus in Trinitate statuere; Filium ac Spiritum sanctum in creaturarum rerum ordinem detrudere; huic sanctorum, illi ratione pollutum procuracionem, seclusa rerum aliarum administratione, assignare; orationibus nostris Filium fraudare; redimendae proles humanae potestatem Spiritui sancto detrudere; alia denique comminisci plurima, quibus substantiae unitas, Personarum Trinitas, perfecta ipsarum inuicem aequalitas uoluitur.

II. Quamobrem Augustinus, ac Iustinianus deinceps in Epistola ad Menam pessime illum de Trinitate sensibile ac scripsisse conquesti sunt; Arianorum, Anomaeorum, & Manichaeorum patrem appellarunt Epiphanius, & Hieronymus; ipse quoque pertinacissimus Origenis assecla Rufinus multa in libris *ἀπὸ ἀρχαίων* resecta à se fatetur, quibus Trinitatis maiestas imminuebatur; & sexcentorum praeerea, quos suis appellabimus locis, capitali hoc errore Origenes sibi reprehensiones conscivit. Ex nouem certe criminationibus ipsi obijci solitis, quas repraesentat & confutat Pamphili Apologia, ad Filium Dei, ipsiusque *οἰκονομίας* pertinent insigniores quinque. Nos singula quaeque expendemus distincte, quoad fieri poterit, & in pauca contrahemus.

III. Ordiamur primum ab eo crimine, cujus Origenem compellat S. Thomas, dixisse ipsum asseuerans Patrem & Filium secundum substantiam differre; quae mera fuit Arianorum haeresis, tres in Trinitate naturas ac substantias fingentium, unde Trusiani appellantur à Fulgentio. Loca Origenis quibus id continetur dogma non indicauit Thomas. Haec certe legimus Tom. 2. in Iohann. p. 70. *ἐπι τῆ φωνῆς ἀπαξ ἀπὸ τῆς ἐν ταῦτα μὲν ὁ σαωτήρ, ἐν τῇ ἐξ ἑσθελικῆ τῆ ἀπὸ ἰουάννου ἐπιτολῆς λέγει ὁ θεὸς ἐξ ἑωῆς, ὁ μὲν τις οὐκ ἔστι, ἐπι τὸν ἐκτακτικὸν δὲ τῆ ἰσῆα μὴ διεσπασμένον τὴν ἑνὴν πατέρα.* Hinc concludat aliquis aliam Patri substantiam, aliam Filio Origenem tribuisse. At id certe satis clarum non est, nam hic negat simpliciter colligi posse ex his duobus Iohannis locis Patrem à Filio non differre substantia; minime uero negat non differre. Vidit id Ferrarius Origenis Interpretes, & adnotauit. Apertius loci patet fieri uidetur sensus ex sequentibus, in quibus ait Origenes futurum ut qui cautius attendit, & saniora proloqui uoluerit, dicat Patrem qui lux est, & ab ipsis oppugnatur; cum nempe assumpta natura humana inferiorem se gessit paterna luce, quae non lucet in tenebris: *ὡς γὰρ λόγος, inquit p. 73. ὁ πατὴρ μόνος ἔχει ἀθανάσιαν, τὴν κρείττην ἢ μὲν ἕτερον διλασθεωπίαν θανάτων τὸν ἑαυτοῦ ἡμῶν ἀεικλήροτος. αὐτὸς ὁ πατὴρ ἐστὶ μόνος πνεύματος ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι ἕτερον, τὸ ἕτερον δὲ τὸν πνεύματος ἀεικλήροτος ἐστὶν αὐτῷ ἡμῶν οὐκ ἔστι ἀεικλήροτος.*

Sed uereor tamen ne de Platonica doctrina narthecio deprompta ista sint. Docebat siquidem Plato *πῶς θεὸν*, siue Deum Patrem creasse *τὸν*, mundo proximum, qui qua parte

August.
Her. 43. ad
Quodmodum.
Epiph. Her.
64. & in
Ep. ad Ioh.
Hierosol.
Hier. Epist.
61. & lib. 1.
Apol. adu.
Ruf. cap. 2.
Rufin. in
Pref. ad I.
ἀπὸ ἀρχ.
S. Thom.
part. 1. qu.
31. a. 1.
Imag. Resp.
ad obiect. 7.
Arianov.

